

A bihari ev. ref. egyházmegye levelezése

A bihari ev. ref. egyházmegye

Nagyváradon, 1886 évi április 14--15-kén.

Szabó Károly esperes és *Ritoók Zsigmond*

egyházmegyei gondnok elnöklete mellett tartott

közüléseinek

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :

Rácz Mihály,

egyházmegyei jegyző.

NAGYVÁRAD.

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1886.

A b i h a r i e v. r e f. e g y h á z m e g y e

Nagyváradon, 1886 évi április 14—15-kén,

Szabó Károly esperes és Ritoók Zsigmond

egyházmegyei gondnok elnöklete mellett tartott

közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

KIADTA :

R á c z M i h á l y.

egyházmegyei jegyző

NAGYVÁRAD.

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KONYVNYOMDÁJABAN.

1886.

A bihari ev. ref. egyházmegye 1886. évi ápril hó 14.
és 15-dik napjain Nagyváradon tartott közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

J e l e n v o l t a k :

Tisztviselők :

Szabó Károly esperes és *Ritoók Zsigmond* egyházmegyei gondnok elnöklete mellett: *Oláh József*, *Biró János*, *Benedek László*, *Csillag Lajos* egyházi; *Kiss Elek*, *Erzsey Dezső*, *Hegyesi Márton* világi tanácsbírák; *Szigethi Elek* egyházi; *Rácz Mihály*, *Miskolczy Árpád* világi jegyzők, *Kocsis József* lelk. gyámpénztárnok, *Dombi Lajos* könyvtárnok.

Lelkészek :

Nagy Sándor váncsodi, *Vadon Miklós* nyüvedi, *Bugyi Sándor* püspökii, *Rigó Lajos* bihari, *Lévai Mihály* b.-szentmártoni, *Könyves János* kismarjai, *Veres Imre* paptamásii, *Hegedüs Ferencz* kisjenői, *Nánási Imre* m.-telkii, *Bugyi Mihály* h.-k.-ujlaki, *Zsigmond Ferencz* ártándi, *Szokolay József* p.-ujlaki, *Bokros Benedek* h.-k.-száldobágyi, *Falusi Károly* m.-telegdi; *Szalay Pál* h.-k.-pályii, *Ember Pál* m.-keresztesi, *Csepelyi Menyhért* f.-vásárhelyi, *Bedő Károly* csatári, *Szemes László* szentjánosi, *Major Gyula* siteri, *Szabó József* p.-ujlaki segédlelkészek, *Debreczeni Gyula* nagyváradi vallástanár.

Képviselők :

Ártándról: *Szőke Lajos* presbyter; Bojtról: *Csizmadia P. Imre* egyházgondnok; Csatárról: *Mészáros János* gondnok s *Tóth Sándor* presbyter; Élesdről: *Kajántó Péter* gondnok s *Pusztai István* presbyter; Mezőkeresztesről: *Ercsey Dezső* főgondnok; Nagykerekiből: *Vadas Gyula* s. lelkész; Kisjenőből: *Kiss Mihály* gondnok; Kismarjából: *Halász János* gondnok és *Szász János*

presbyter ; H.-K.-Pályiból : Jakab Imre gondnok; Kis-Szántóról : Szappanos Mihály gondnok ; Örvéendről : Biró János gondnok ; Püspökiből : Pap János és Felvinczi Ferencz presbyterek; P.-Ujlakról : Szabó József s lelkész ; P. Tamásiból : Fodor Sándor presbyter ; Siterből : Major Gyula s. lelkész és Szabó János gondnok ; Nagy-Szántóról : Pap Márton gondnok, Zétényi Imre és Zétényi Ferencz presbyterek ; Mezőtelkiből : Nagy Ferencz gondnok; Zsákáról : Szigethi Elek lelkész; Nagyváradról : Jezer-niczky Ferencz és Füredi László presbyterek.

Tanítók :

A tanítótestület részéről : Engi Ferencz ártándi és Szabó Gyula m.-telkii tanító, Kalas György szentjánosi, Sziráki Béla kis-szántói tanítók.

1. szám. *Szabó Károly esperes buzgó alkalmi imát emel-
vén az egek urához, a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.*

2-ik szám. A gyűlés kitűzött tárgyait megkezdése előtt felolvastattak : Kiss Elek és Mezey Mihály világi tanács-
bírák levelei, melyekben elodázhatlan teendőikre hivatkozással
jelentik, hogy a gyűlésen a mai napon meg nem jelenhetnek ;
kapcsolatosan ezzel Hegyesi Márton élő szóval előadja, hogy
Pappszász Károly hozzá intézett levélben a gyűlés határnapja
felől teljes tájékozatlanságát kifejezván, a gyűlésen valószínűleg
önhibáján kívül meg nem jelenhet.

A jelentés sajnós tudomásul vétetik s neve-
zett tanácsbírák távolléte igazoltnak kijelentetik.

3-ik szám. A tárgyalások sorrendjének megnyitása előtt
szót kér Nánási Imre m.-telkii lelkész s hivatkozva arra, hogy
a tiszántuli ref. egyházkerület érdemekben gazdag püspöke, fő-
tiszteletű és nagyságos Révész Bálint ur ez évi február 16-kán
ünnepelte születésének 70-ik évfordulati napját, mely alkalomból
ugy egyesek, mint egyházak és erkölcsi testületek részéről a
legmelegebb rokonszenv érzelmeivel üdvözlöttest, indítványozza :
hogy a bihari ev. ref. egyházmegye is, ezen nevezetes alkalomból
jegyzőkönyvileg fejezze ki üdvkívánatát a kitűnő egyházi főnök
iránt.

Az őszinte tisztelet, hódolat és ragaszkodás
érzelmeivel teszi magáévá egyházmegyei közgyű-
lésünk a tett indítványt és siet felhasználni a
kinálkozó alkalmat, hogy a jeles férfit, ki 45 évet

töltött el a nyilvános tanítói, tanári és lelkesi pályán, nemes odaadással és benső hivatottsággal; ki sok ezer lelket vezérelt s vezérel utólérhetlen szépségű imáival a mindenek Atyjához; ki mint tapasztalt révész, biztos kezekkel s ifjú hév- és lélekkel vezérli a ref. egyház hajóját s kinek kormányzata a bölcsesség és szeretet boldogító vegyülete: — születésének az isteni kegyelmes gondviselés által egészségben és békében elérni engedett 70-ik évfordulati napján hódoló tisztelettel jegyzőkönyve e szerény lapján üdvözölhesse, s élete további folyamára testi és lelki épiséget, boldogságot kérjen az egek Urától.

Ezen jegyzőkönyvi cikk alapján az egyházmegye érzelmeinek tolmácsolására az elnökség felhivatik.

4-ik szám. Felolvastatott Szabó Károly esperes időszaki s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vett következő jelentése: Nagytiszteletű s Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

A múlt 1885. évi aug. 5. s 6-ik napjain tartott közgyűlésünk óta egyházmegyénk állapotáról s hivatalos eljárásaimról a következőket van szerencsém jelenteni:

Tudomásom szerint egyházmegyénk 41 egyházában béke honol. A m.-kakucsai egyházban ugyan a lelkesz régibb jelentése szerint katholizálási mozgalom keletkezett, de az — újabb jelentés szerint — a közalap-íveknek méltányos kiigazításával egészen megszűnt.

A pusztai egyházban, a lelkesznek f. évi febr. 15-éről kelt jelentése szerint, a nagyszalontai, tenkei, és gyantai hamis próféták, kik magukat baptistáknak nevezik, szakadást idéztek elő, sőt a szakadók január 17-dikén a lelkeszt, ki estveli gyülekezésük alkalmával felkeresé őket, bántalmazták is, mely sajnálatra méltó eset az élesdi járásbiróságnak be is jelentett. Ezen ügyben újabb jelentés hivatalomhoz nem tétetett.

Noha az ev. ref. egyházunkat legközelebből fenyegető nazarénizmusnak — alázatos véleményem szerint — a polgári hatóság kényszerítő beavatkozása, s az üldözötteket mártirokul feltüntethető eljárása csekélyebb gyógyszer, mint a lelkipásztori gondozás eszélyes és tapintatos munkássága, mindazáltal a kór ragályos voltára való tekintetből:

A közgyűlés bölcs intézkedését kérem úgy a p. ujlaki, mint más előfordulható esetekre.

2. Változás a lelkészi karban T. Kun Béla nagyvárad lelkész urnak Vésztőre lett távozásán, s helyének T. Csák Máté vésztői időközi lelkész urral történt betöltésén kívül csak annyiban volt, hogy T. Csuka Ferencz nagykerékii segédlelkész állomásáról megválván, helyét T. Vadas Gyula első lelkészi vizsgát tett segédlelkész foglalta el, ki bekebeleztetését a tárgysorozat 8-ik száma szerint ezen gyűléstől kérelmezi.

Lelkeszi karunkból — hála az Isteni gondviselésnek! — senki sem halt el.

A tanítói karból :

a) Néhai Bacsó Sándor mezőkeresztesi kisebb leánytanító, ki pályáján 46 évig működött jó eredménnyel — 1885. aug. 20-dikán elhalálozván, tanítói állomása — özvegyére való tekintetből Nagy István nagyobb leánytanítóval, mint kisegítővel töltetett be ideiglenesen.

b) Nagy Imre mezőkeresztesi kisebb fitanítóa mezőtelegdi állami iskola tanítójául neveztetvén ki, helyére Eszenyi Károly okleveles tanító választatott és erősített meg.

c) Gaál József zsákai fitanító, a remetei állami iskolába nyervén kineveztetést, utódául Kiss Sándor h.-k.-kovácsii tanító alkalmaztatott ideiglenesen.

d) Kiss Sándor helyére H.-K.-Kovácsiban, vegyes iskola tanítóvá ideiglenes minőségben Kiss Dániel volt komádii segéd-tanító választatott.

e) Püspökiben az agg Fekete Sámuel leánytanító mellé segéd-tanítóul ideiglenesen Sarkadi József alkalmaztatott.

f) Nagyváradon az egyik vallástanári állomás ideiglenesen két községi tanító és egy községi tanítónővel töltetett be, kik mindhárman ev. ref vallásuak.

3. Az esperesi hivatalhoz érkezett és az egyházlátogatás alkalmával beszédett többféle, összesen 3919 forint 28 krajczárt rendeltetése szerint kézhez szolgáltattam, miről részletes számadásom a gyűlés elé fog terjesztetni a tárgysorozat 6-dik száma alatt.

4. Az országos ref. közalap 1886. évi bevallási iveinek kiigazíttatása s pénzeinek kezelése a konvent határozatából, az esperesek kötelességeivé tétetvén, e tekintetben a kezelési szabályok utasítása szerint minden szükséges intézkedést idejében

megtettem, de sajnálattal kell bejelentem, hogy intézkedéseimnek várható eredménye nem lett minden egyházban, a mennyiben a kezelési szabályok complicált szerkezete, a helyes felfogásu eljárást némely lelkésztársra és gyülekezetre nézve az iver be-
adatási idejéig lehetetlenné tette, miből több levélváltások után is csak azon eredmény lett, hogy a 42 egyházból s filiáiból beadatott 39 egész bevallási iver, a melyek közül a konventi utasítás szerint ideiglenesen kinevezett s elnökletem alatt F. Szigethi Elek és Lévai Mihály lelkésztársakból álló „közalap-bizottság“ a f. é. febr. 25. és 26-ik napjain tartott ülésében csak 27 et erősíthetett meg.

Az ideiglenes közalap-bizottság jegyzőkönyvét, a meg- és meg nem erősített bevallási iveret tisztelettel beterjesztve, van szerencsém a közgyűlés intézkedését kérni :

- a) A közalapbizottság jegyzőkönyvére.
- b) A megerősített és meg nem erősített bevallási iverre.
- c) Egyházmegyei „közalap-bizottság, megválasztására.
- d) A közalap-bizottság napi és fuvardíjának megállapítására.
- e) A közalap pénzeinek küldéseinél előforduló postai költségek fedezésére
- f) A filiákból beszédendő árulékok költségeinek fedezésére.
- g) A közalap-járulékokat megtagadó csatári egyháztanácsra.

5) A felsőbb hatósági rendeletek, jegyzőkönyvek és másnemű küldemények annak idejében körlevelek útján minden egyházzal közöltettek, s elküldettek.

A közigazgatás elnökileg egész éven át 968 igatói és 909 posta-könyvi számok alatt intéztetett. Egyházi adótartozások behajtására a felsőbb polgári hatóság segélye 5 esetben kéretett ki. Fegyelmi vizsgálatot kérő panaszkérvény 3 esetben tereltetett közigazgatási utra, s intéztetett el ott. A pelbárthidai lelkészválasztás ügyében indított vizsgálat — F. Vincze Ödön elválasztott lelkész lemondása folytán — beszünttetett.

Kötelességemnek tartom e pontnál bejelenteni, hogy a felsőbb hatóságok rendeleteinek idejében és pontosan nem mindenkor felelhettem meg, azon sajnálatos ok miatt, hogy körleveleim némely lelkésztársak által rendetlenül, késedelmezve továbbíttatnak, a határidőhöz kötött jelentések vagy felterjesztendő adatok hozzám is idő után küldetnek be, mire nézve kérem :
„azon birságot, mely a szavazatokat idejében ok nélkül

be nem adókra, közpénztári alapszabályainkban megállapított — a körlevelek hanyag küldőire, és a határidőhöz kötött jelentések vagy adatok késedelmes betérjesztőire nézve is határozatilag kimondani.

Jelentéseimnek s eljárásaimnak tudomásul vételét, a kért intézkedések megtételét kérve s magamat a közgyűlés nagybecsű jó indulatába ajánlva vagyok

Teljes tisztelettel

Nagyváradon, 1886. ápril 14.

Szabó Károly,

esperes.

A mily örömmel értesül egyházmegyénk a felől, hogy 41 egyházban békeség honol, épp oly fájdalmasan vesz tudomást arról, hogy P-Ujlakon a magukat baptistáknak nevező futkározó hamis próféták szakadást idéztek elő ev. ref. egyházunk hiveinél, s hogy a szakadár egyháztagokat felkereső lelkes, tiszteletlen fogadtatásban részesült; s mint erkölcsi testület, mint a hit és egyházi élet őre — nem nézheti közönyösen az egyház életére károsan ható titkos üzemeket, sépen ezen okból megbizsa Ember Pál, Biró János és Kiss Elekből álló küldöttséget azzal, hogy az általuk megállapítandott legalkalmasabb időben a helyszínén megjelenve, minden célhoz vezető módon és rendelkezésükre álló szellemi erővel munkálkodjanak oda, hogy a rend és béke e zaklatásnak kitett egyházban helyre álljon, az egyháztól elszakadtak visszatérjenek; egyszersmind terjeszsze ki vizsgáló figyelmét arra is, mik legyenek az ott lábra kapott tévtanok rohamos elterjedésének okai s hasson megbízatása érzetében ezen okok megszüntetésére, minden tekintetben pedig tegyen eljárásáról jelentést az esperesnek, ki az ügy további fejlődésére figyelemmel lenni, s általában minden szükséges intézkedések megtételére felkéretik.

5-ik szám. Esperes jelentésében foglalt azon indítvány, hogy az egyházi közigazgatási ügyek menetét — hanyagságuk

s késedelmezésük által hátráltató lelkészek, a szavazatokat benem adott s felelősségre vont mulasztókra megállapított 1 forintnyi pénzbírságban legyenek elmaraszthatók :

Elfogadtatott, s jövőben mindazok, kik akár esperesi ügyiratot — akár a tőlük bekívánt adatokat elkésve juttatják rendeltetési helyeikre — a jogos mentség elvének fentartásával — 1 forintnyi pénzbírságban fognak elmarasztaltatni, — mit az esperes megállapítása s felhívása után közpénztárnokhoz befizetni haladéktalanul tartoznak.

6-ik szám. Olvastatott az állandó szavazatbontó bizottság N.váradon 1885. évi okt. 23-ikán tartott ülésének jegyzőkönyve, mely szerint az egy — egyházi és egy világi tanácsbírásgra elrendelt szavazatok felbontatván, a következő eredmény tünt ki :

a) Az egyházi tanácsbírásgra : Szemes László 30, Dombi Lajos 6, Kun Béla 3, Makai Károly 1, Nádudvari Lajos 1, Nagy Sándor 1 szavazatot nyert, s így Szemes László általános többséggel tanácsbíróul elválasztatott. — Nem szavazott a felvett jegyzőkönyv szerint Fugyi.

b) A világi tanácsbírásgra : Hegyesi Márton 31, K. Nagy Sándor 2, Csányi István 2, Miskolczy Árpád 1. Platthy József 1, Platthy Miklós 1, Rigó Ferencz 1, Bartos Gyula 1, dr. Miskolczy Mihály 1 szavazatot nyervén, — Hegyesi Márton általános többséggel világi tanácsbíróul elválasztatott. Nem szavazott a felvett jegyzőkönyv szerint Fugyi és H.-K.-Kovácsi.

Örömmel értesül egyházmegyei közgyűlésünk egyházi téren kipróbált bajnoka: Hegyesi Mártonnak a szerény egyházmegyei tisztségre történt elválasztásáról, s azt a maga részéről kész örömmel megerősítvén, felhívja őt az egyházi törvény 154-ik cikke értelmében székének eskütétellel leendő elfoglalására. A mit midőn buzgó készséggel teljesített, — s annak kijelentése mellett, hogy az elődökhöz képest elenyésző paránynak tekinti magát, kire a mai szél-csendes korban az egyházi munkálkodás terén csupán hangya-szorgalom és munkásság vár, s hogy erre szándékot sőt képességet érez magában — magát az egyházme-

gye jó indulatába ajánlja. Majd esperes ur azon elismerő nyilatkozata után, hogy eddigi multja kezesség jövőre, miszerint benne egyházmegyénk egyik csüggedetlen buzgalmu oszlop-emberét üdvözölhetjük, székét a gyűlés általános jó kívánatai között elfoglalta.

Szemes László választását illetőleg pedig a megválasztott azon forma-hibát fedezvén fel, hogy ő a gyakorlat ellenére Kun Béla eltávozásával egyedül tüzetett ki a szavazásra — holott legalább két legtöbb szavazatot nyert egyén kitűzése felelt volna meg a fenálló szabálynak, kéri ezen formahibával történt választás megsemmisítésének kimondását. A közgyűlés 23 szóval 12 ellen a választást semmisnek nyilvánítja s újabb szavazásra kitűzi: Szemes László, Dombi Lajos és Séra Ferencz legtöbb szavazatot nyert lelkészeket ; a szavazatok beküldési határnapjának kitűzése esperesre bízván.

7-ik szám. Az állandó szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvében nem szavazottakul kitüntetett Fugyi és H.-K.-Kovácsi egyházak szavazatai s pedig az első 1885. okt. 20. a második 1885. évi október 23. reggeli 8 órai keltezést mutató kísérő levélben, esperes által felbontatlanul a hivatolt jegyzőkönyvhöz csatoltatván :

A szavazatok, mint későn beadottak, el nem fogadtatnak ; az indokolatlan mulasztást elkövető lelkészek 1 forint birság lefizetésére köteleztetnek s erről az illetők és közpénztárnok értesíttetnek.

8-ik szám. Dombi Lajos egyházmegyei könyvtárnok a könyvtári betűsoros könyvjegyzék csatolása mellett f. évi febr. 5-én kelt s esperes urhoz intézett levelében családi körülményeiben beállott változásokra hivatkozásokkal, melyekből folyólag lakása a könyvtár magába-fogadására elégtelenné lett ; továbbá a presbyteri elnökség reá szálltával megszorodott teendői és főként gyakori orvosi, bizonylattel is igazolható gyengélkedései miatt : eddig viselt könyvtárnoki tisztéről lemondván :

Lemondása elfogadásával egyházmegyei könyvtárnokul Eszenyi Sándor nagyváradi községi tanító

választatott a közgyűlés által, megbízatván a könyvtári bizottság a könyvtári vagyonnak térítvény melletti minél előbb történő átadására s eljárásáról jelentés tételre.

9-ik szám. Kun Béla 1886. márcz. 11-én kelt s esperes urhoz intézett levelében egyházmegyénkben viselt tisztségeiről: n. m. egyházi jegyzőség, levéltárnokság, szavazatbontó bizottsági és számvevőszéki tagságról lemondván:

Több évi buzgó szolgálatainak elismerése mellett lemondása tudomásul vétetik, s midőn az egyházi jegyzőségre a megfelelő gyakorlat szerinti választás elrendeltetik, Kun Béla helyére a szavazat bontó bizottságba Szigeti Elek elválasztatik, miről illető elválasztott és az esperes ezen végzésben értesítettnek.

10-ik szám. Felolvastatott az esperesi számadás az esperesi hivatalhoz befolyt s ott kezelt pénzekről 1885 márcz. 15-től 1886 ápril 12-kéig a mint következik:

B e v é t e l:

1. Államsegélyből 1885-ről . . . . . 983 frt — kr.

K i a d á s:

1. Lelkész-gyámoldának	603 frt — kr.
2. Szatmári László lelkésznek	25 " — "
3. Kecskeméti Lajos "	30 " — "
4. Váry János "	80 " — "
5. Csepélyi Menyhért "	40 " — "
6. Ács Endre "	30 " — "
7. Boros Sándor "	55 " — "
8. Less egyháznak "	30 " — "
9. Fugyi-Vásárhely "	30 " — "
10. Fugyi "	30 " — "
11. Körözs-Nagyrev "	30 " — "
Összesen	983 frt — kr.

B e v é t e l:

2. Magyar ref. segély-egylettől . . . . . 100 frt — kr.

K i a d á s:

1. M.-kakucsi egyháznak	50 frt — kr.
2. K.-nagy-révi "	50 " — "
Összesen	100 frt — kr.

B e v é t e l:

3. Országos közalapból 1885-ről	850 frt — kr.

K i a d á s:

1. Matolcsi János lelkésznek	100 frt — kr.
2. Boros Sándor "	50 " — "
3. Csepelyi Menyhért "	50 " — "
4. Kecskeméthy Lajos "	100 " — "
5. Váry János "	100 " — "
6. Ács Endre "	100 " — "
7. Darvas egyháznak	250 " — "
8. P.-Ujlak	100 " — "
Összesen	850 frt — kr.

B e v é t e l:

4. Az 1885. évi egyházlátogatás alkalmával a) Egyházkerületi pénztárnak:

1. Közigazgatási járulék	449 frt 58 kr.
2. Folyamodó egyházaknak	— " 11 "
3. Vakok, siketnémák, tébolyodottaknak	1 " 81 "
4. Szigeti erdélyi iskoláknak	2 " 52 "
5. Moldva-oláhországi missióra	2 " 81 "
6. Pesti prot. árvaháznak	6 " 23 "
7. Gusztáv-Adolf-egyletnek	3 " 41 "
8. Egyh. ker. jegyzőkönyv 1884. ápril	25 " 80 "
9. " " " 1884. aug.	26 " 66 "
10. Konventi jegyzőkönyv 1884. nov.	8 " 60 "
11. Közoktatási szervezetért	4 " 30 "
12. Ev. ref. segélyegyletnek	1 " 52 "
13. Nagy Péter emlékére	— " 30 "
Összesen	533 " 30 "

K i a d á s:

Nt. Joo István egyh. ker. pénztárnok ur nyugtáján átszámoltatott összesen	533 frt 55 kr.

B e v é t e l:

b) Főiskolai pénztárba:

1. Felsőbb tanulók tápoldájának	11 frt — kr.
2. Alsóbb tanulók "	11 " 86 "
Átvitel:	22 frt 86 kr.

	Áthozat:	22 frt 86 kr.
3. Főiskolai seniornak	1 " 69 "	
4. A debreczeni főiskola átalakítására szent-		
jánosi egyház	6 " — "	
váncsodi egyház	21 " — "	
bojti "	21 " 42 "	
p. ujlaki "	7 " 76 "	
pósalaki "	6 " 30 "	
m. telkii "	7 " 56 "	
élesdi "	21 " — "	
örvendi "	10 " 50 "	
fugyii "	2 " 52 "	
püspökii "	21 " — "	
szalárdi "	12 " 60 "	
h. k. pályii "	5 " 25 "	
h. k. száldobágyi egyház	6 " 30 "	
	Összesen	173 frt 76 kr.

K i a d á s:

J. Győri Elek kollégiumi pénztárnoknak átszá-	
moltatott összesen	173 frt 76 kr.

B e v é t e l:

c) Egyházmegyei közpénztárba:

1. Közigazgatási járulék	155	frt	—	kr.
2. Látogatási díj	155	"	—	"
3. Egyházi jegyzőkönyv 1884. jul.	29	"	40	"
4. Ugyanaz 1885. márcz.	50	"	25	"
5. Négyszeri hirdetés	9	"	31	"
6. Bekebelezési díj	72	"	—	"
7. Változási díj	26	"	—	"
8. Pecsét-díj	5	"	—	"
9. Confirm. bizonyítvány-díj	—	"	75	"
Összesen	502	frt	71	kr.

K i a d á s:

J. Nádudvari Lajos közpénztárnoknak átszá-	
moltatott összesen	502 frt 71 kr.

B e v é t e l:

d) Lelkész-gyámoldai pénztárba:

1. Egyházak évi járuléka	127	frt	—	kr.
2. Lelkeszek évi járuléka	420	"	26	"
3. Uj-évi hirdetésből	41	"	54	"
4. T. Lévai Mihály ur ajándéka	5	"	—	"
Összesen	593	frt	80	kr.

K i a d á s:

T. Kocsis József lelkészgyám. pénztárnoknak átszámoltatott összesen	593	frt	80	kr.

B e v é t e l:

e) Egyházmegyei könyvtárba bevétetett s átszámoltatott T. Dombi Lajos könyv- tárnoknak összesen	74	frt	—	kr.

f) Tanítói könyvtár s gyámoldába:

1. Könyvtári járulék	22	frt	40	kr.
2. Adventi hirdetésből a gyámoldának . .	4	"	13	"
Összesen	26	frt	53	kr.

K i a d á s:

Szabó Lajos tanító egyesületi pénztárnoknak átszámoltatott összesen	26	frt	53	kr.

5. Erdélyrészi M. K. Egyesületnek:

B e v é t e l:

1. Paptamási egyház	11	frt	27	kr.
2. Örvend "	8	"	—	"
3. Csatár "	4	"	—	"
4. Csökmő "	20	"	—	"
5. P. Ujlak "	6	"	—	"
6 Bojt "	1	"	66	"
Összesen	50	frt	93	kr.

K i a d á s:

Sándor József egyesületi titkárnak elküldetett összesen	50	frt	93	kr.
6. Tűzkármentési osztalék 1885-ről bevétetett s T. Nádudvari Lajos közpénztárosnak átszámoltatott	31	frt	—	"

A bizottságilag megvizsgált s helybenhagyott pontos számadás terhe alóli felmentvényt köszönetének nyilvánításával, a szokásos fentartás mellett a közgyűlés ezennel megadja s az egész számadást kinyomatni rendeli.

II-ik szám. Beterjesztettek a következő f. évi ápril 12-dikén bizottságilag megvizsgált s észrevételezett 1885 6 évről vezetett számadások:

I. Kocsis József lelkész-gyámoldai pénztárnok számadása
mely szerint .

Bevétel volt	38.796	frt	09	kr.
Kiadás „	37.995	„	47	„
	maradvány 800			

A pénztár állása :

Tőkepénz 103 kötelezvényen	21.185	frt	95	kr.
13 takarékpénztári könyvön	10.006	„	23	„
Készpénzmaradvány	800	„	62	„
Pénztár állása 1886. évi márczius 2-án	31.992	frt	80	kr.
Pénztár állása volt 1885. márczius 2-án	30.172	„	35	„
Szaporodás	1.820	frt	45	kr.

II. Nádudvari Lajos közpénztárnok számadása, mely szerint:

Bevétel volt	11.278	frt	56	kr.
Kiadás volt	11.002	„	55	„
Maradvány	276	frt	01	kr.

A pénztár állása :

Tőkepénz 47 db kötvényen	8245	frt	73	kr.
Takarék-pénztárban	464	frt	—	kr.
Pénztári maradvány	276	frt	01	kr.

Pénztár állása 8985

frt 74 kr. a mi szemben az 1885. évi márcz 9-diki pénztári állapot 8784 frt 36 krral 201 frt 38 kr. szaporodást tüntet ki.

III. Dombi Lajos könyvtárnok számadása, mely szerint :

Bevétel volt	612	frt	40	kr.
Kiadás „	505	frt	—	„
	maradvány 107			

A pénztár állása :

Kötvényen elhelyezett tőke	429	frt	—	kr.
Maradvány készpénz „	107	frt	40	kr.

Pénztár állása : 536

IV. Szabó Lajos tanító-gyámoldai pénztárnok számadása,
mely szerint:

Bevétel volt	468 frt 37 kr.
Kiadás „	443 frt 95 kr.
	Maradvány 24 frt 42 kr.
Takarékpénztárban	8347 frt 37 kr.
Maradvány . . . . . ;	24 frt 42 kr.
	Együtt 8371 frt 79 kr.

Ezen, a vizsgáló bizottságok által helyben hagyott számadások elfogadtatnak, az illető pénztárnokok a számadás terhe alól — a szokásos fentartással — felmentetnek; a tanító gyámoldai számadás végeredménye tudomásul vétetik.

Kocsis József számadását illetőleg kimondja határozatilag az egyházmegye, hogy a bevétel 203 tétele alatt Bedő Károly által befizetett 12 frt 60 krra nézve a fizetés idejét pontosan határozza meg, hasonlóan a kiadás 20, 21 tétele alatti Vas László tartozási ügyről az ügyészi véleményt bekivánni, hogy kik vonhatók felelősségre a tartozásért? el ne mulassza, s végül a fedezetlen kötvényre adott s vizsgáló bizottság által pénztári hiányul vett 124 forintnyi összeg lefizetésében elmarasztaltatván, ennek teljesítésére köteleztetik.

Nádudvari Lajos közpénztárnok számadását illetőleg: a vizsgáló-bizottság azon észrevétele, hogy a Sorbán-alapítványból Szemes László javára Vargha Istvánért fizetett 55 forint nyugtájának 19 krajczáros bélyegjegye Szemes Lászlón követelendő, s hogy a lessi Pálinkássy-alapból ápril 24-dikén esedékes, de már most kiadásba tett 30 forint nyugtáját, a kiadás tényleges eszközlésének bizonylatára espereshez bemutassa, elfogadtatik, s ezen irányban eljárásra utasittatik.

Mindezekről érdekelt pénztárosok és esperes végzésileg értesítetnek.

12-ik szám. Ercsey Dezső tanácsbíró, és Dombi Lajos egyházmegyei kiküldöttek betérjesztik a nagyváradai egyházban

1886 évi márcz. 7-dikén történt lelkész-választásról felvett jegyzőkönyv 2 példányát, minden szükséges és vonatkozó mellékleteivel egyetemben, melynek tartalma szerint, a minden törvényes formások megtartása mellett végbement lelkészválasztás eredménye a következő : Csák Máté vésztői időközi lelkész nyert 200, Bögös Lajos erdőgyaraki ev. ref. lelkész = 138, és Sipos Imre belényesi lelkész = 35 szavazatot ; minek következtében Csák Máté vésztői id. ref. lelkész, mint ki 27 abszolút szavazat többséget nyert — a küldöttség által megválasztott lelkészül a helyszínén kijelentetett.

Csák Máté a fenálló törvények teljes megtartása mellett választatván meg a nagyváradi ev. ref. egyház egyik lelkészi állomására, ezen hivatalában egyházmegyei közgyűlésünk által is meg erősítették, 12—12 forintnak, mint lelkész-kibocsátási díjnak közpénztárba leendő befizetésére úgy lelkész mint, a nagyváradi egyház uttasittatván.

Miről érdekeltek és a közpénztáros értesítetnek.

13-ik szám. Vadas Gyula n. kerekii s. lelkész atyánkfia — hivatkozással arra, hogy 101/886 sz. a. febr. 3-kán kelt esperesi kibocsájtvánnyal N. Kerekiben a lelkészi teendők végzésére felhatalmazást nyert : kéri magát egyházmegyénkbe bekebelezteni.

Az esperestől nyert felhatalmazás a szükséges okmány alapján adatván ki, Vadas Gyula bekebeleztetik s 2 forint bekebelezési díjnak a közpénztárba leendő befizetésére utasittatik, s erről mind ő, mind pénztárak jelen végzésben értesítetnek.

14-ik szám. Bugyi Sándor püspökii ref. lelkész több tárgyat beölelő kísérő levele 2-ik pontjában, — a vonatkozó presbyteri gyűlés jkvi kivonatának beterjesztésével — jelenti, hogy az 1885 évi ápril 26-kán H. K. Kovácsiból egy évi ideiglenességgel alkalmazott kisebb fitanító, Szabó Lászlót az egyháztanács ez évi febr. hó 28-dikán tartott ülése 7. számú végzésével, mint jó eredményt mutató tanítót állandósította, melynek egyházhatósági megerősítését kéri.

Szabó László rendes tanítói hivatalában ezenel megerősítettik 2—2 forint bekebelezési, s 2—2 forint változási díjnak az 1882 évi 64 sz.

végzés 5 §-ának c. pontja és 6-ik §-ának értelmében közpénztárhoz lefizetésére mind ő mind a választó püspöki ev. rev. egyház utasíttatna. Miről velök egyidejűleg Náduvari Lajos pénztáros is értesítettik.

15-ik szám. Ember Pál lelkész és Szabó Márton gondnok a m.-keresztesi egyház megbízásából f. évi ápril 5-én kelt levelükben jelentik, hogy az egyháztanács egyhangulag kimondotta az üresedésbe jött kis leánytanítói állomásnak, nőtanítóval leendő betöltését, mivelből a pályázat ki is lőn hirdetve, de eddig eredménytelenül. Az egyház által ezen kitűzött elv valósításának elősegélése végett bizalmasan megkeresett biharmegyei tanfelügyelő a jelen iskolai év bezárta utánra biztos ki látást nyújtván alkalmas és kitűnő ref. vallásu tanítónő megnyerhetésére: a már jelzett időpontig, vagyis ez évi június végéig a két leányiskola egy tanerő alatt együtt maradhatásának megengedését kéri.

A kérelemnek hely adatván, a m.-keresztesi 2 leányiskolának a jelen tanév végéig egy tanerő alatti vezetése megengedtetik, miről a m.-keresztesi egyház előljárósága értesítettik.

16-ik szám. Ember Pál lelkész f. évi ápril 5-én kelt kísérő levele kapcsában beterjeszti a m.-keresztesi ev. ref. egyház belhivatalnokainak u. m. lelkész, nagyobb fi, kisfi, felsőbb elemi és alsóbb elemi leánytanítók módosított és újjonnan kiállított díjleveleit — kérvén azoknak külön megerősítését.

Kapcsolatban a fentebbi díjlevelekkel beterjeszti az ezen díjlevelek változást szenvedett pontjaira vonatkozó kölcsönös egyezményt magában foglaló 1883. évi márcz. 4-én kelt egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyv 1-ső számú kivonatát s a szolgálmányok megváltásának alapul szolgáló s az egyházközségi közgyűlés által elfogadott birtok aránylagos egyházi adókulcsot. Melynek tartalma szerint:

1-ször lakó fizet = 1 frt 50 krajczárt. 2-or csak házzal bíró egyháztag = 1 frt 50 krajczárt és $\frac{2}{4}$ véka búzát. 3-or $\frac{1}{8}$ földdel bíró = 2 frt és 1 véka buza és $\frac{2}{4}$ véka zabot. 4-er. $\frac{2}{8}$ földdel bíró = 2 frt 50 krt, 1 véka buza és $\frac{2}{4}$ véka zabot. 5-ör. $\frac{3}{8}$ földdel bíró = 3 frt, 1 véka buza, $\frac{2}{4}$ véka zabot. 6-or $\frac{4}{8}$ földdel bíró = 3 frt 50 krt, 2 véka buza, 1 véka zabot

7-er $\frac{5}{8}$ földdel biró = 4 frt, 2 véka buza, 1 véka zabot. 8-or $\frac{6}{8}$ földdel biró = 4 frt 50 kr, 2 véka buza, 1 véka zabot. 9-er $\frac{7}{8}$ földdel biró = 5 frt, 3 véka buza, $1\frac{1}{4}$ véka zabot. 10-er $\frac{8}{8}$ földdel biró = 5 frt 50 krt, 3 véka buza, $1\frac{1}{4}$ véka zabot. 11-er $\frac{9}{8}$ földdel biró = 6 frt, 3 véka buza, $1\frac{1}{4}$ véka zabot. 12-er $\frac{10}{8}$ földdel biró = 7 frt, 1 köböl buza, 2 véka zabot. 13-or $\frac{11}{8}$ földdel biró = 8 frt, 1 köböl buza, 2 véka zabot. 14-er $\frac{12}{8}$ földdel biró = 9 frt, 1 köböl buza, 2 véka zabot. 15-ör $\frac{13}{8}$ földdel biró = 10 frt, 1 köböl 2 véka buza, 3 véka zabot. 16-or $\frac{14}{8}$ földdel biró = 11 frt, 6 véka buza, 3 véka zabot. 17-er még nagyobb birtoku egyháztag = 12 frt, 6 véka buza, 3 véka zabot. — Mindezeknek egyházhatósági jóváhagyását kérvén:

Határozat hozatal előtt — véleményes jelentés bevétele mellett kiadatnak: Benedek László, Hegyesi Márton és Szigeti Elekből álló küldöttségnek, jelentésök még e gyűlés folyama alatt bevértván.

17-ik szám. Falusy Károly lelkész és Szepsy József főgondnok, a m.-telegdi ev. ref. egyház nevében jelentik, hogy az eddig ev. ref. lelkésztanító vezetése alatt fentartott ev. ref. felekezeti jellegű iskolájukat — továbbra önerejükől fentartani képesek nem lévén, — mult évi jun. 7-én tartott egyházi gyűlésükben beszüntetni elhatározták; indítva erre az egyház anyagi erejének elégtelenségén kívül főleg Biharmegye kir. tanfelügyelőjétől vett azon szóbeli ígéret által, hogy M.-Telegden még az 1885. év folyamán állami iskola fog felállíttatni, s abban azon feltétel alatt, ha a ref. hitközség az eddig felekezeti iskola és tanítói lakásul szolgált épületet kijavítva, az alkalmazandó állami tanító részére díjmentesen — szabad lakásul átbocsájtja, s az eddigi tanítói javadalmazást a lelkészi fizetés emelésére fordítja, — mindenkor ev. ref. vallásu tanító fog alkalmaztatni, ki az egyháztól nyert szabad lakás fejében, a ref. egyház templomi és temetési egyházi szolgálatainál az ének-vezéri tiszt teljesítésére mindenkor kötelezett leend.

A fentebbiek folyományául beterjesztetik továbbá az egyháztanács 1885. évi jun. 7-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének 1-ső száma, melyben az iskolaépületnek a mondott czélra átadása határozatilag kimondatik s a kir. tanfelügyelő az épület szükséges átalakítására felkérni határoztatik, s egyben a beszü-

tetett tanítói javadalmazásból, — az egyház adósságainak letörlesztéséig — 6 hold szántóföld s 100 frtnak a lelkészi fizetés emelésére fordítása kimondatik azzal, hogy később az egész javadalmazás a lelkész fizetését képezzend. Majd az 1886 évi márcz. 28-án tartott egyháztanács jegyzőkönyvének 2. sz. a. kivonata, — melyben a tanítói javadalmazásnak hova fordítását illető fentebbi határozatukat, — azon ok miatt, mert a ref. válásu állami tanító alkalmazását s egyházi énekvezéri szolgálatokra köteleztetését szóbelileg ígéretet tevő kir. tanfelügyelőség-től két ízbeni megkeresésre sem nyerhettek nem csak szerződésszerű írásbeli biztosítást, de egyáltalán választ sem, — oda módosítják, hogy a beszüntetett tanítói javadalmazás, a lelkészi fizetés pótlékát csak addig képezze, míg az ev. ref. egyházra egy újonnan szervezendő kántori állomás beállításának szüksége elő nem áll.

A módosult díjlevelek csatolásával fentebiekben részletesen előterjesztett eljárásuknak egyházhatósági jóváhagyását tisztelettel kérik.

Fájdalommal értesül az egyházmegye arról, hogy a kényszerű viszonyok folytán ismét egy veteményes kerttel kevesbedett kebelében az anyaszentegyház; de a mennyiben anyagilag hatalmában nem áll ezen okozat okának elenyésztetése, az ev. ref. felekezeti iskola beszüntetését kénytelen tudomásul venni, s kijelenteni, hogy míg a mostani mostoha viszonyok tartanak, a jelen állapot által előidézett beszüntetés mind addig fentartandó, míg egyházunk egyeteme nagyobb erkölcsi és anyagi súlylyal vetheti az ilyen fontos érdekek mérlegébe az egyházi és iskolai élet fejlesztésére irányzott s eddig is tanusított meleg ügyszeretetét.

A tanítói javadalmazás hova fordítását illetőleg hozott egyháztanácsi végzés tárgyalásába — a miatt, mert a külön is fenállott tanítói díjlevél be nem terjesztetett s így biztosan ki nem vehető, hogy mennyire megy ezen hivatal jövedelme s mi fordíthatnák ebből az egyház adósságainak törlesztésére, s mert az egyház számadásából megérthető ezen tartozás vagy adósság sincs kitüntetve s így

nem ítélhető meg: mily mérvben szükséges annak törlesztéséhez járulni egyfelől az egyház tagjainak, másfelől a most említett tanító javadalomnak — nem bocsátkozik ezuttal a közgyűlés, hanem ezen hiányok pótlására, különösen a számadás, költségvetés és tanítói díjlevélnek espereshez beküldésére felhívja az egyházat — ez ügyben követendő eljárását addig függőben hagyván.

Végül az állami iskola tanítója részére lakásul átengedett iskolaépületre nézve a tanfelügyelővel kötött szerződését az egyháztanács az espereshez haladék nélkül terjessze be.

18-ik szám. A konvent 1885. évi 52. sz. a. Kerkápolyi Károly konventi tagnak azon indítványa, — hogy a magyar ev. ref. egyház egyeteme hü képének megszerezhetése céljából tájékozódás nyerése lenne kívánatos, nem csak a lelkek, a gyülekezetek, egyházmegyék és kerületek száma s vagyoni állapota, de főként arról, hogy az egyházi gondozás kihat-e kellőleg a hivek mindegyikére? s mennyiben éretett már el, vagy remélhető elérhetése annak, hogy az egyházi gondozásban még azon hivek is részesüljenek a kik ev. ref. felekezeti egyházat nem alkotó polgári községek lakosaivá lettek? hogy az így kellően tájékozott végrehajtó bizottság ne csak az egyeseknek, de az egyház közállományának, a közalap czélszerű beosztásával minél nagyobb hasznót tehessen — elfogadtatván s annak alapján a püspök urak jelentéstételre utasítatván:

Egyházmegyénk az egyház hiveinek lelki gondozhatása céljából határozatilag kimondja, hogy mindazon politikai községek, melyek egyházmegyénk által beölelt területen fekszenek, tekintet nélkül arra: laknak-e ott jelenben ref. vallásu egyének, a legközelebb eső ref. anyaegyház testéhez tartozókul beosztassanak, s minden szórványon található hiveink az illető egyházak presbytériumai által számba vétessenek, és a mennyiben ez a rendes eszközökkel elérhető nem lenne, az egyházmegye kézzelfogható adatok alapján, ambulans lelkészség felállítása iránt tehesse meg illető helyeken az erre szükséges lépéseket, melyek ha kellő méltatásban részesülnek, egyház.

megyénk részletesebb működési tervezetét fog fel-terjeszteni. Végül a mennyiben a területi beosztásnál illetékességi kérdés is merülhet fel, esperes megbizatik, hogy a szomszéd n.-szalontai és ér-melléki egyházmegyék espereseivel tegye magát érintkezésbe, hogy az egyházmegyék határainak megállapítására az egyház-kerületen a kezdemé-nyező lépések megtétethessenek.

Minden ezen ügyben teendő további eljárás-sal esperes elnöklete alatt Biró János, Benedek László, Kiss Elek és Csányi István szolgabíró urak megbizatnak, miről jegyzőkönyvi kivonaton érte-síttetni rendeltetnek.

19-ik szám. Tárgyalás alá vétetvén a konvent 1885 évi 58 sz. végzése, melyben az egyházi tűzkár biztosítás, a lelkészi és tanári nyugdíjintézet és özvegy-árvai gyámintézet alapszabály tervezetei tárgyalási alapul elfogadtatnak s a zsinati törvények rendelkezése értelmében — részletes véleményezés végett — az egyházkerületekhez kiküldetnek.

Az egyetemes lelkészi értekezlet e tárgyra vonatkozó véleményének elfogadásával kijelenti egyházmegyénk :

a) hogy az egyházi tűzkárbiztosító intézet felállításának eszméjét helyesléssel elfogadja a 3-ik § rendelkezésének kivételével, mely helyett azt kívánja tétetni, hogy a biztosítási javak állománya osztályoztassék, s a biztosítási díj osztályonként — tekintettel épen a szegény egyházakra — az eddig fizetettnél magasabb ne legyen.

b) a lelkészi és tanári nyugdíjintézet felállít-ásának eszméjét hasonlóan lelkesedéssel fogadja el egyházmegyénk csupán azon módosítással, hogy a 2-ik §. d. pontjában jövedelmi forrásokul kitün-tetett 4 kulcs helyett a lelkészek és tanárok fize-téseik arányának megfelő százalékkal adóztassák meg magukat, a mi a tervezett 4 kulcsnál sok-kal igazságosabb teherviselést hoz kilátásba.

c) a lelkészi és tanári özvegy és árvai gyám-intézet felállításának eszméjét örömmel fogadja el az egyházmegye, de az egyetemes lelkészi értekezlet vé-

leményének elfogadása mellett kijelenti, hogy most meglevő gyámoldóját továbbra is fentartja, annak eddig meglevő tőkéjét gazdátlan vagyonnak nyilváníttatni soha és senki által nem engedheti, maga is mint erkölcsi testület halhatatlan levén, s ezen évijárulékok és alapítványokból alakult intézet is örök időkre állíttatván, még azon esetben is, ha az egyházmegyék többségének véleménye esetleg a beolvasztás mellett nyilatkoznék: ezen gyámoldót fentartja, s magán tulajdonul tekinti.

Egyéb tekintetből az eszmét pártolja s a tervezet 19 §. értelmében jelentéstételre minden egyház lelkésze felhivatik.

A 3-ik §-ban a., pont alatt elősorolt hozzájárulási arányra nézve itt is kimondatik annak ohajtása, hogy az a lelkészek és tanárok fizetési arányának megfelelő százalék legyen.

20-ik szám. Tárgyalás alá vétetvén a konvent 1885. évi 67. sz. határozata, — mely szerint a dunamelléki egyházkerület múlt évi 88. sz. végzésével felhívta az egyetemes konventet, hogy: a lelkész-választási minősítési szabályok, minden kerületben egyöntetűvé tétele iránt kezdeményező lépéseket tegyen, s ennek értelmében a püspök urak felhivattak, hogy kölcsönös megbeszélés után véleményt adjanak, hogy mit lehetne e fontos kérdésben és tárgyban tehetni a felmerülő nehézségek és bonyodalmak elosztatására és megszüntetésére:

Egyházmegyénk nézete szerint a kívánt cél elérésére — az egyöntetű minősítési szabályok életbeléptetése csak az 5 egyházkerület egymás közötti eszmecseréje által lehetséges — vagy magán az egyetemes konventen, hol mind az 5 egyházkerület képviselve van, — vagy más előforduló alkalommal, — az egyházmegyék mint széttagolt testületek inkább akadályozzák egymástól messze elütő nézeteik, megállapodásaikkal a kívánt célhoz jutást. Annálfogva a célirányos eljárásra az egyházkerület felkéretni határoztatik.

21-ik szám. Kun Béla levéltárnoksági tisztségéről lemondván:

Helyébe egyhangulag nagyváradi lelkész Csák Máté választatott.

22-ik szám. A közalap kezelési szabályának 28. §. értelmében egyházmegyei közalapbizottság levén választandó :

Elnök esperesen kívül Szigeti Elek és Lévai Mihály a közgyűlés által elválasztatnak s minden közalapot illető ügyben a kezelési utasítások 29. §. f. pontja értelmében az egyházmegyétől függetlenül teljes intézkedési joggal felruháztnak, fuvar és napdijaik előforduló alkalmakkor a közpénztár terhére utalványoztatván. Miről illetők és Nádudvari Lajos közpénztáros értesíttetnek.

23-ik szám. Tárgyalás alá vétetvén az ideiglenes közalap-bizottságnak részletes jelentése az esperesi hivatalhoz beküldött s ott elbirált közalap-munkálatokra vonatkozólag, a következőkben :

Megerősítésre ajánltatnak a bizottság által : 1-ör Kis Szántó = 21 frt 10 kr. 2-ör Örvend = 29 frt 40 kr. 3-ör M. Telki = 37 frt 40 kr. 4-er Bojt = 69 frt 10 kr. 5-ör P. Tamási = 33 frt 80 kr. 6-ör Less = 11 frt 80 kr. 7-er Nyüved = 19 frt 80 kr. 8-ör M. Kakucs = 9 frt 80 kr. 9-er Szalárd = 54 frt 70 kr. 10-er Csökmő = 96 frt 60 kr. 11-er H. K. Pályi = 27 frt 50 kr. 12-er Kismarja = 79 frt. 13-ör Siter 47 frt 10 kr. 14-er B. Szt.-Márton = 29 frt 70 kr. 15-ör H. K. Száldobágy = 26 frt 10 kr. 16-ör Élesd = 35 frt 20 kr. 17-er Kisjenő = 14 frt 50 kr. 18-ör Zsáka = 75 frt 20 kr. 19-er M. Telegd = 48 frt 30 kr. 20-ör Szentjános = 51 frt 70 kr. 21-er Bors = 47 frt 90 kr. 22-er Püspöki = 82 frt 40 kr. 23-ör H. K. Ujlak = 57 frt 80 kr. 24-er Váncsod 59 frt 40 kr. 25-ör P. Told = 33 frt 40 kr. 26-ör M. Keresztes = 118 frt 10 kr. 27-er Jákó Hodos = 55 frt 70 kr.

Megnem erősíthetőkül pótlás, s újabb elbirálás végett visszaküldetni jelenti a bizottság a következőket : 1 Nagyszántó 2. H. K. Kovácsi 3. K. Nagyrev, 4 Pósalak, 5 Nagy-Kereki, 6 P. Ujlak, 7 Less filiái, 8 Furta. 9 Pelbárhida, 10 Darvas, 11 Bihar, 12 Ártánd egyházak munkálatait.

Nem voltak tárgyalhatók a késedelmes beküldés folytán : 1. Fugyi 2. Fugyivásárhely és 3. Nagyvárad és filiáira vonatkozó munkálatai.

Közalap iveit benem terjesztette : Csatár.

A bizottság által megerősített munkálatok egyházmegyénk által is helyben hagyatnak; a meg nem erősítették pótlás végett az illető egyházaknak visszaadni s újabb és végleges elbírálás végett a 21-ik sz. határozatban a kezelési szabályok 29 §-sa f. pontjának értelmében teljes intézkedési joggal egyházmegyénk által felruházott közalap bizottsághoz áttétetni rendeltetnek.

A bizottság rendelkezése ellen közgyűlésünkhez folyamodott furtai ev. ref. egyház előterjesztésére határozatilag kimondatik, hogy az egyházmegyei közgyűlés a törvényes szabályok és kezelési utasításoktól eltérő kiváltságoknak osztogatására egyes egyházakkal szemben nem érzi magát jogosítottnak — annál fogva a vett utasítás értelmében történő eljárásra köteleztetik.

A kivetést utólagosan, de nem a törvény értelmében eszközölt csatári egyház Előljárósága felhivatik az egyházmegye által még egyszer, hogy a kivetést a törvénynek megfelelően eszközölje vagy eszközöltesse, s a készmunkálatait haladéktalanul küldje be, mit ha 15 nap alatt nem tenne, esperes az egyháztanács tagjainak költségeire, a törvény rendelkezéseinek végrehajtására egyházmegyei küldöttség kinevezésére megbízatik. Melyről az érdeklettek ezennel értesítettnek.

24-ik szám. Olvastatott a 16. sz. a. az m.-keresztesi egyház belhivatalnokainak díjlevelei és birtok-aránylagos egyházi adókulcs átvizsgálására kinevezett bizottságnak következő jelentése:

Alólirottak a m.-keresztesi ev. ref. egyház belhivatalnokainak 3—3 példányban a régiek kapcsában beterjesztett módosított díj-leveleinek előleges átnézésére, valamint ezzel kapcsolatban beterjesztett birtok-aránylagos adókulcs behozatalára hozott egyházközségi közgyűlési végzés felülvizsgálatára küldetvén ki, van szerencsénk véleményes javaslatunkat a következőkben előterjeszteni:

a) a m.-keresztesi egyház belhivatalnokainak módosított díj-leveleit, — miután azok a régi javadalmazáshoz mérten előnyös változást mutatnak, s kellően kiállítva és bélyegezve van-

nak, s mind az egyháztanács, mind az egyházközségi közgyűlés által minden ellenvetés nélkül elfogadtattak — megerősíttetni javasoljuk.

b) Az egyház évi szükségletéhez megfelelő biztos alapot nyújtó s egyházi tanács és egyházközségi közgyűlés által is elfogadott birtok-aránylagos egyházi adókulesot — hasonlóan megerősíteni, s mint az egyházak lételét, a nevelés, oktatás virágzását, az igazságos teherviselés által hathatósan előmozdító s fentartó intézményt — követendő például gyülekezeteink tudomására hozatal czéljából jegyzőkönyvbe vezettetni javasoljuk. Benedek László, Hegyesi Márton, Szigeti Elek.

A bizottság jelentéséből értesülvén egyházmegyei közgyűlésünk arról, hogy a módosított díj-levelek a gondos összehasonlításból kitetszőleg előnyösebbek a régieknél, s hogy szabályszerűen kiállítva és bélyegezve terjesztettek be: annál fogva azokat egész terjedelmökben; a bennök foglalt szolgálmány váltságokat — 5 évre megerősíti, s hasonló czélból a főtiszt. egyházkerülethez felterjesztetni rendeli.

Az előző 16-ik számban egész terjedelmében olvasható birtok-aránylagos adózási rendszer behozatalát, miután az a törvényben hivatolt illetékes tényezők: egyháztanács és közgyűlés által ellenvetés nélkül elfogadtatott, egész örömmel erősíti meg egyházmegyei közgyűlésünk, s a mezőkeresztesi egyház ezen egyházi és iskolai szempontból nagy horderővel bíró intézkedésére — mint üdvös követendő példára felhívni minden egyházaink, figyelmét kedves kötelességének ismeri.

25-ik szám. Hegyesi Márton világi tanácsbíró annak előre bocsátásával, hogy a közalapok kezelésével megbízott esperesre ezen megbízatás folytán oly sok munka nehezedik, melyet egy magának elvégezni csaknem lehetetlenség, s a mely terhes munkával az esperesi fizetés arányban éppen nem áll: indítványozza, hogy küldessék ki bizottság, mely az esperesi fizetést a munka arányához képest méltányosan állapítsa meg.

A szóval előterjesztett indítvány egyhangulag elfogadtatván, indítványozó Hegyesi Márton, Bíró János, Szemes László és Nádudvary Lajos

tagokból álló bizottság kiküldetik annak tárgyalására oly felhívással, hogy javaslatát az egyházmegye ez évi közgyűlésére terjessze be.

Miről Hegyesi Márton mint bizottsági elnök végzésileg értesítettik.

26-ik szám. Szabó Károly esperest, mint bizottsági elnök — hivatkozással az egyházmegye 1885. évi augusztus havi közgyűlésének 76 sz. a. kelt jegyzőkönyvi czikkelyére — a lelkészi javadalmak végleges megállapítása tárgyában keletkezett véleményes jelentést beterjeszti.

A bizottság véleményes jelentése elfogadtatván, minden változtatás nélkül, annak alapján a bihari ev. reform. egyházmegyét alkotó egyházak lelkészi állomásainak osztályozott sorrendje következőleg állapittatik meg és pedig :

I-ső osztályu egyházak : Mező-Keresztes, Püspöki, Nagyvárad-Olaszi, Nagyvárad-Ujváros, Nagy-Kereki.

II-od osztályu egyházak : Bihar, Csökmő, Paptamási, Bors, Jákó-Hodos, Szent-János, Furta Zsáka, Bojt, Szalárd.

III-ad osztályu egyházak : Kis-Mária, Ártánd, Csatár, Pusztá-Told, Örvend, Váncsod, Siter, Hegyköz-Ujlak, Élesd, Hegyköz-Kovácsi, Mezőtelki, Kis-Szántó, Pelbárhida.

IV-ed osztályu egyházak : Darvas, Nyüved, Kis-Jenő, Hegyközpályi, Berettyó-Szt.-Márton, Hegyköz-Száldobágy, Pusztá-Ujlak, Mező-Telegd, Fugyi-Vásárhely, Nagy-Szántó, Fugyi, Pósalak, Less, Körös-Nagy-Rév. Magyar Kakucs.

A bihari ev. ref. egyházmegye lelkészi állomásai közül tehát a fentebb megállapított sorrendben: 5 első osztályu, 10 másod-, 13 harmad-, és 15 negyed-osztályu.

Az így megállapított osztályzat megfelelő további intézkedés czéljából közöltetik az esperessel.

27. szám. Oláh József egyházi s Pappszász Károly világi tanácsbíró és Hegyesi Márton egyházi ügyész, mint a múlt évi egyházmegyei közgyűlés 42 szám alatt kelt végzésével a nagy-kerekii ev. ref. egyháznak az 1884-ik évben foganatosi-

tott templom- és toronyépítés költségei jóváhagyása iránti kérvényénél észlelt alaki hiányoknak pótlására s annak tekintetében véleményes jelentéstételre kinevezett küldöttség jelentését a vonatkozó iratok s Merzsán Elek első panasza kapcsában beterjeszti

Ezzel kapcsolatban az esperest bemutatja a n.-kerekii ev. ref. egyháznak újabb kérvényét, melyben az ahhoz csatolt s ujonnan készített s egyénenként megállapított építkezési adó-kivetési lajstromot jóváhagyni kéri s bemutatja továbbá Merzsán Eleknek újabban hozzá benyújtott 6 rendbeli panaszát.

Az egyházmegyei közgyűlés mély sajnálkozással értesül a küldöttségi jelentésből a nagykerekii egyházi építkezéseknél tapasztalt szabálytalanságokról s különösen arról, hogy a nagykerekii ev. ref. egyház presbyteriuma sem az építkezésre, sem a kölcsön fölvételére az egyházmegye jóváhagyását még utólagosan sem kérte ki, emiatt az említett presbyterium eljárását szigoruan megróvja s a presbyteriumot oda utasítja, hogy a jövőben előfordulható eseteknél felelősségre vonatás terhe alatt mindenben szemelőtt tartsa a zsinati törvényekben és fölsőbb rendeletekben előirt szabályokat.

Ebből folyólag annak hangsúlyozása mellett, miszerint az egyházmegyei közgyűlés a n.kerekii ev. ref. egyháznak az építkezési költségek kivétele tárgyában az 1884 évi november 16-án tartott egyházközségi közgyűlésében hozott határozatát, tekintettel arra, hogy az soha senki által meg nem támadtatott, és hogy azt. miszerint azon közgyűlés határozatképes nem lett volna, konstatálni nem lehet, jóváhagyja; oda utasítja a presbyteriumot, hogy az építkezésre s a kölcsönök fölvételére nézve az egyházmegyének legalább utólagos jóváhagyását haladéktalanul kérelmezze.

Mintán pedig az 1885. évi január 11-én tartott egyház megyei tanácsban elfogadott kivetési lajstrom az 1883. évi november 16-án hozott s mostan egyházmegyeileg is jóváhagyott egyházközségi közgyűlési határozattól eltérőleg állitta-

tott össze, a mennyiben a kereset-adó 5 évre 1866 frt $66\frac{2}{3}$ kr. helyett 2221 frt 25 kr, a házadóra ugyanannyi összeg helyett 2044 frt 50 kr, míg a földadóra, a nem helyben lakó földbirtokosok földadójának levonásával is csak 1455 frt 80 kr. vettetett ki, ezen kivetési lajstromot az egyházmegye közgyűlése jóvá nem hagyja, illetve az egyháztanácsnak ezt megerősítő fentebb hivatott határozatát megsemmisíti.

Az újonnan elkészített s jóváhagyás végett bemutatott kivetési lajstromot azonban, miután az csekély eltéréssel az 1884. évi november 16-án hozott egyházközségi közgyűlési határozatnak megfelelőleg állítottatott össze, az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja s utasítja a n.-kerek-i ev. ref. egyháztanácsot, hogy jövőre az építkezési költségek fedezésére szükségessé vált rendkívüli egyház-adót az új kivetési lajstrom alapján hajtsa be, amennyiben pedig a régibb kivetési lajstrom alapján helytelenül már eddig is hajtottak be ily nemű adók, a kivetési lajstrom helyesbitése folytán néhol előállott túlfizetéseket a következő évi adóösszegek javára írja be.

Utasítja továbbá az egyházmegye közgyűlése a n.-kerekii ev. ref. egyháztanácsot, eddigi ebbeli mulasztásának szigorú roszalása mellett, hogy a bádогоzási munkálatnak még a múlt évi január 25-én elhatározott, mindeddig azonban nem foganatosított szakértői felülvizsgálatot szabályszerűen haladéktalanul foganatosíttassa, s volt gondnokot, Ákos Andrást, a kölcsönből fedezett építkezési költségek mikép lett fölhasználása tárgyában szabályszerű s végleges számadás beterjesztésére utasítsa, a benyújtandó számadást egyháztanácsi határozattal lássa el sazt fölülvizsgáltatás és jóváhagyás végett az espereshez haladéktalanul terjessze fel.

S a mennyiben Merzsán Eleknek a küldöttség által megvizsgált első panaszából azon körülmény Ákos András volt gondnoknak bevallása

által is igazolva lett, hogy nevezett volt gondnok az építésre fölvelt kölcsönösszegeből Ákos Sándornak és Tóth Sándornak pár hétre — szigorú rosszalásra méltólag — 1000 frtot kölcsön adott, oda utasittatik a n.-kerek-i ev. ref. egyháztanács, miszerint Ákos András volt gondnoktól a kölcsön idejére az 1000 frt után eső 6 százalékos kamatot hajtsa be, illetve tétesse vele, mint bevételt, az építkezésekről szóló számadásba.

Merzsán Eleknek újabb benyújtott 6 rendbeli panassza egynek kivételével, mely az egyháztanácsából való kirekesztésére vonatkozik, de melyet maga is csak a számadások fölülvizsgálásával kapcsolatosan kér elintézni, mind a számadásokra vonatkozván, jelenleg tárgyalható nem volt, mihez képest panaszos Merzsán Eleknek az egyházmegyei közgyűlés fennhagyja, hogy panasszát a számadások elbírálása alkalmával érvényesíthesse.

A küldöttségi tagok napdijait az egyházmegye közgyűlése fejenként 9—9, összesen 27 frtban állapítja meg, utasítván a n.-kerek-i ev. ref. egyháztanácsot, hogy ezen összeget Nádudvari Lajos egyházmegyei közpénztárnok kezeihez azonnal fizesse be.

Ezen határozatairól az egyházmegye közgyűlése a végzésnek egészben leendő kiadmányozása s az 1884 évi november 15 és 16-iki egyházközségi közgyűlés eredeti jegyzőkönyvének s a jóváhagyási záradékkal ellátandó újabb kivétési lajstromnak csatolása mellett a n. kerek-i ev. ref. egyháztanácsot; a végzés második utolsó pontjának kiadmányozása s 6 rendbeli újabb panassza csatolása mellett Merzsán Elek n.-kerek-i lakost s a végzés utolsó pontjának kiadmányozása mellett Nádudvari Lajos közpénztárnokot értesíteni rendeli.

28-ik szám. Esperes előterjeszti Hegyesi Márton egyházmegyei ügyésznek a lelkeszjelölésekre vonatkozó indítványát.

Az egyházmegye közgyűlése, tekintettel arra, hogy a zsinati törvények 189-ik §-ában a lelkészválasztásra vonatkozólag megállapított kijelölésnek más célja nem lehet, mint az, hogy a minősítettek közül a legjelesebbek jelöltesse ki, ez felelvén meg a zsinati törvények 186-ik §-ában lefektetett azon elvnek, mely szerint a lelkészeknek a pályájokon szerzett érdemeik, az egyházak gondozásában elért kitűnő siker és a huzamosb időn át hiven teljesített szolgálat méltánylásban részesüljenek, s a törvény másképen való értelmezése mellett elesvén a kijelölésnek minden értelme és jelentősége s tekintettel arra, hogy a zsinati törvények hatályba lépte óta az egyházmegyénkben eszközölt jelöléseknél nem mindig vétetett figyelembe a törvény ezen szelleme, ezen okoknál fogva, bár egyáltalán nem célja a zsinati törvények 192-ik §-a által kívánt utasítást adni az egyházmegyei jelölőknek, de más részről azon meggyőződésben van, hogy megbízottjait joga is, kötelessége is figyelmeztetni az általuk szem előtt tartandó törvények szellemére, az egyházmegyei lelkész-jelölő bizottság minden tagjának figyelmébe ajánlja, hogy a jövőben előfordulandó jelölések alkalmával a törvény szellemének megfelelőleg akkor járnak el, ha a minősített pályázók közül első sorban s fokozatosan mindig azokat jelölik ki, kik bizonyítványaik szerint hiven és sikeresen teljesített szolgálatuk hosszabb idejéhez képest a többi minősített pályázók fölött előnyben állanak.

29-ik szám. Biró János egyházmegyei tanácsbíró, mint kiküldött, a múlt év 1885-iki augusztus hó 5—6-ik napjain tartott egyházmegyei közgyűlés 118 számú határozata által nyert megbízatásához képest a kis-jenői ev. ref. egyház mintegy 1000 ölet tevő szőlőjének eladhatása tárgyában kelt kérvényére véleményes jelentését beterjeszti, jelezvén, hogy a vele kiküldött Mezei Mihály világi tanácsbíró, a szemle megejtésére kitűzött napon a Körös folyó kiáradása következtében nem jelenhetett meg s így a helyszíni szemlét egyedül teljesítette.

Tekintettel a véleményes jelentésben felhozott ama körülményre, hogy a kérdéses szőlő alig egy ötödében van imitt-amott néhány szőlőtőke, míg a többi része kopár, elhagyatott; tekintettel arra, hogy a terület beültetése, jókarba hozása tetemes költséggel járna, ezt pedig az egyház szegénységénél fogva csak úgy eszközölthetné, ha hiveit megadóztatná: a szőlőnek eladása megengedtetik, oly föltétellel azonban, hogy az egyház az adásvételi szerződést ide jóváhagyás végett bemutassa.

Melyről a kis-jenői egyházközség végzésileg értesítettik.

30-ik szám. Hegyesi Márton és Zsigmond Ferencz, hivatkozással az egyházmegye múlt évi 80-ik számú végzésére, mint a pelbárthidi panaszkérvénynyel megtámadott lelkész-választás megvizsgálására esperesileg megbízott kiküldöttek jelentik, hogy miután tiszteletes Vincze Ödön Pelbárthidára elválasztott ev. ref. lelkész az esperesi hivatalhoz intézett levelében a pelbárthidi lelkészi állomáshoz formálható mindennemű igényéről lemondott, küldetésük tárgytalanná vált.

Tudomásul vétetik.

31-ik szám. Hegyesi Márton, hivatkozással a 309886 sz. a. kelt esperesi megbízatására jelenti, miszerint az egyházmegyei levéltárnak leltára nincs, azt enélkül vette át Kun Béla volt levéltárnok s ilyet levéltárnoksága alatt sem készített. Ily körülmények között a súlyos felelősséget nem akarván magára venni, a nagyváradi ev. ref. egyháztanács által az egyház levéltára átvételére kiküldött Jezerniczky Ferenczcel együtt az egyházmegye levéltárát magában foglaló záros szekrény kulcsát átvette s azt lepecsételve beterjeszti.

A jelentés tudomásul vétele mellett esperest megbizatik, hogy ezen körülményt tartsa figyelembe s mihelyt az újonnan megválasztott egyházmegyei levéltárnok állását elfoglalja, a továbbiakra nézve saját hatáskörében intézkedjék.

Miről esperes a lepecsételt kulcsok kapcsán végzésileg értesítettik.

32-ik szám. Dombi Lajos lemondott egyházmegyei

könyvtárnok esperesi rendelet folytán bejelenti, hogy az egyházmegyei könyvtár átvétele óta Nt. Kun Béla által mely hiányzó könyvek adattak be a könyvtárba.

Kapcsolatosan olvastatott Kun Béla volt könyvtárnok jelentése, illetve kérelme, mely szerint kérelmezi, hogy a még hiányzó könyvek helyett kárpótlásul fogadtassék el azon 20 drb könyv, mely a könyvtárban, mint soha meg nem vett, találtatott s melyeknek értéke sokkal felülmúlja a hiányzók értékét. Ez esetben a könyvek tulajdonjogáról lemond, igérvén, hogyha a hiányzókat megtalálja bármikor, azokat minden további fölszólítás és igényfentartása nélkül átszolgáltatja illetékes helyére.

Dombi Lajos jelentése egyszerűen tudomásul vétetik. Ami azonban a Kun Béla kapcsolatosan felolvasott kérelmét, vagyis inkább ajánlatát illeti, az — tekintettel az egyházmegye múlt évi márczius hó 25—26-ik napján tartott közgyűlésének 40. sz. a. kelt végzésére, — egyszerűen mellőztetik, felhivatván nevezett ismételten, hogy az általa kiadott s eddig be nem került könyvek visszaszerzése, vagy azok árának megtérítése iránt intézkedjék.

Miről Kun Béla lelkes és Eszenyi Sándor könyvtárnok végzésileg értesítettnek.

33-ik szám. Olvastatott a bihari ev. reform. egyházmegye tanügyi bizottsága 1885. évi augusztus hó 6-án tartott gyűlésének jegyzőkönyve.

A beterjesztett jegyzőkönyvben foglalt javaslatok alapján következő intézkedések tételnek:

a) Miután a múlt évi egyházmegyei közgyűlésen felolvastatott esperesti jelentésből az tünt ki, hogy iskoláinknál a taneszközök hiányosan vannak beszerezve: ennél fogva utasítatnak az egyházközségek, hogy iskoláikat a szükséges felszerelvényekkel pontosan ellássák.

Együttai felhivatnak az egyházlátogató bizottságok, miszerint ezen egyházmegyei határozat mikénti teljesítésének nyilvántartására, illetve foganatosítására felügyeljenek.

b) Az iskola-mulasztások tömegesebb előfor-

dulására való tekintettel elhatározza az egyházmegye, miszerint biharmegye alispáni hivatalát átiratilag megkeresi, hogy az iskolai mulasztásokra vonatkozó törvények szigorú alkalmazása iránt kegyeskedjék intézkedni s így odahatni, hogy a nagy mérvet öltött iskolai mulasztásoknak eleje vétessék

c) Azon tapasztalati tény folytán, hogy a közelebbi egyházlátogatás alkalmával legtöbb iskolánál a tantárgy-jegyzékek felettébb hiányosoknak találtattak s főleg a magyar-nyelvtan, testgyakorlat, kertészet, és ének-tanítás nagyon szűk térre szorítva, majdnem elhanyagolva van a tanügy és vallásos buzgóság nagy hátrányára: megbizatik esperest, miszerint szokott módon szólítsa föl a tanítókat, hogy erkölcsi kötelességükhöz hiven igyekezzenek a jelzett hiányok megszüntetésén munkálni, illetőleg a tantárgy-jegyzéket jövőre teljessé tenni s a tananyagok beosztására s eredményes tanítására kellő időt és ernyedetlen szorgalmat fordítani; végül:

d) Tekintettel azon körülményre, hogy igen sok iskolánál a tanév kezdete idejének figyelmén kívül hagyásával a növendékek egy része tanév közben, igen gyakran annak közepén adatik föl az iskolába, a mi nagy mérvben gátlólag hat a tanítás rendszerességére s a kellő siker felmutatására: kimondja az egyházmegyei közgyűlés, hogy jövőre szeptember 1-ső napját, mint a tanév kezdetét pontosan szem előtt kell tartani s a növendékeket ezen határidőig annyival inkább feladni iskoláinkba, mivel a tanév kezdetén túl jelentkező gyermekek az iskolába fölvehetők nem lévén, a kötelesség-mulasztó szülőkkel szemben a törvény szigora fog alkalmazásba vétetni.

Jelen végzés a benne foglalt intézkedések keresztül vitele céljából az esperesttel közöltetik.

34-ik szám. Az 1885 évi augusztus hó 5-én Nagyváradon tartott egyetemes lelkészi értekezlet jegyzőkönyvének másolata a berettyó völgyi s hegyközi körből betejesztetik.

A felolvastatott jegyzőkönyvben foglalt javaslatok, illetve indítványok folytán következők határoztatnak és pedig:

1) Az egyházmegye nem osztja az egyetemes lelkeszi értekezlet azon felfogását, hogy az 1883-ban felállított s azóta működését meg sem kezdett s így életképességéről bizonyosságot nem tett számvevőszéket megszüntesse; nem osztja annyival inkább, mert ennek felállítása tárgyában az egyházi törvények életbeléptetése iránt kiadott „Utasítás” határozottan intézkedik.

Megbizza ennél fogva esperestet, hogy az egyházakat haladéktalanul hívja föl költségelőirányzataik elkészítése — és hozzá leendő betérjesztésére.

Ezzel kapcsolatosan a számvevőszéki póttagságról lemondott Kun Béla helyére Dombi Lajost megválasztja.

2) A lelkeszi értekezlet azon javaslatát, hogy a könyvtári alapok a sértetlenül fentartani rendelt alapítványokon kívül használtassanak föl a még hiányzó s a könyvtár-bizottság által szükségesnek ítéendő jelesebb irodalmi művek beszerzésére — véleményes jelentéstétel végett kiadatik a könyvtári bizottságnak; végül;

3) Elfogadja az egyházmegye a lelkeszi kör azon indítványát, hogy a könyvtár ezután egy olyan könyvtári bizottságra ruháztassék, melynek elnökét az egyes lelkesz-értekezlet, tagjait pedig az egyes lelkeszi körök válasszák, minden egyetemes lelkeszi kör egy-egy bizottsági tagot választván; minek folytán a könyvtári bizottság ily módon megalakítását elrendeli, utasításul adva a megalakítandó könyvtári bizottságnak, hogy a könyvtárt évenként legalább egyszer vizsgálja meg s a beszerzendő művek megállapítása végett a szükséghez képest évenként többször is összejöjjön.

Egyébiránt pedig megbizza a jelenlegi könyvtári bizottságot, hogy addig, míg a másik megalakíttatnék, teendőit továbbra is vigye.

Miről esperest és Benedek László végzésileg értesítettnek.

35-ik szám. Jenei Péter csökmői ev. ref. egyháztag kérvénye az egyházgondnokság alóli fölmentése iránt.

Folyamodó kérelmének, tekintettel orvosilag igazolt beteges voltára, az egyházmegye helyt ad, illetőleg az egyházgondnoksági állástól fölmenti.

Miről a csökmői ev. ref. egyháztanácsot megfelelő további intézkedés végett végzésileg értesíti.

36-ik szám. Kiss János hegyköz-száldobágyi lakos, egyháztag kérvénye a presbyteri állás alóli fölmentése tárgyában.

Folyamodó kérelmét az egyházmegye — tekintettel hosszú időn keresztül teljesített egyházi szolgálatára — teljesítendőnek találja, önként értetvén, hogy ezen fölmentés folytán a kirótt felmentési 10 frt dijt is elengedi.

Miről a hegyköz-száldobágyi egyháztanács végzésileg értesítettik.

37-ik szám. Tóth József szalárdi tanító kérvénye a szalárdi ev. ref. egyházban, mint tanítónak egy évig leendő megagyása iránt.

Tekintettel a kérvényben felhozott körülményekre, kegyelmi tényt kíván az egyházmegye gyakorolni akkor, amikor kimondja, hogy folyamodó Tóth József tanítónak oly föltétel alatt, ha a tanítóképesítési vizsgát a jelen iskolai év tartama alatt sikerrel leteszi, megengedi, miszerint, mint leánytanító a szalárdi egyházban megmaradjon.

Miről folyamodó Tóth József végzésileg értesítettik.

38-ik szám. Több mező-telegdi ev. ref. egyháztag kérvénye Lukács Imre presbyterré történt megválasztásának megsemmisítése tárgyában.

Folyamodók alaptalan kérelmét az egyházmegye teljesíthetőnek nem találta.

Miről a mező-telegdi ev. ref. egyháztanács

valamint Vas Sándor több társa nevében is végzésileg értesítettnek.

39-ik szám. Papp Márton nagyszántói gondnok panasza Zétényi János volt gondnok ellen egy, ezen utóbbi által állítólag az egyháztanács megbízása nélkül kezdett per költségeinek az egyház tagjaira jogtalanul lett kivetése tárgyában.

A kérvény kiadatik esperesnek, oly megbízással, hogy a legközelebb megejtendő egyházlátogatás alkalmával derítse ki az ügy miben állását s arról a közelebb tartandó egyházmegyei közgyűléshez tegyen jelentést.

Miről esperest végzésileg értesítetik.

40-ik szám. Engi Ferencz tanító-egyesületi elnök a bihari ev. reform. egyházmegyei tanító-egylet azon kérvényét, hogy a tanítóknak gyülekezéseik alkalmára előfogat vagy fuvar-díj adassék, beterjeszti.

Az egyházmegye, a mennyiben a tanítók testületi munkálkodása nem csupán saját s a tanítás ügyétől ez esetben sem elválasztható érdekeik ápolásában áll, hanem főleg és minden intencziójában a tanügy folytonos emelése s ez által az iskolák szellemi és anyagi emelkedésének előmozdítása képezi főadatát — méltányolja az előterjesztett kérelmet s határozatilag kimondja, hogy az iskola-fentartó hitközségek jövőre a tanítóknak gyülekezéseik alkalmára évenként két ingyen fuvar tartoznak kiszolgáltatni, megbízván esperest, hogy az egyházmegye ezen határozatát az illető egyházközségekkel körlevelileg közölje.

Miről esperes és Engi Ferencz tanító-egyesületi elnök határozatilag értesítettnek.

41-ik szám. Józsa Gábor nagy-szántói ev. ref. lelkész panasz-kérvénye a nagyszántói egyháztanács azon határozatának megsemmisítése iránt, melylyel a lelkésznek eddig kiszolgáltatott favágás eltöröltetett.

Mielőtt ezen ügyben érdemleges határozat hozatnék, utasítatik panaszkodó lelkész, hogy díj-levelét ide az esperes utján mutassa be.

Miről Józsa Gábor nagyszántói lelkész végzésileg értesítettik.

42-ik szám. A mező-telkii ev. ref. egyház kérelme, hogy a Sorbán Jánosné, Lukács Erzsébet által tett 2000 forintos alapítvány ne takarékpénztárilag, tehát alacsony kamatozás, hanem közpénztárnok által jelzálogi biztosítás mellett magasabb százalékkal, a Pálinkássy-féle alapítványhoz hasonlóan kezeltesék, annyival inkább, mert ebbe az alapítvány-tevő is beleegyezett.

A kérvény kiadása mellett megbizatik közpénztárnok, hogy amennyiben lehetséges, kérdéses alapot jövőre jelzálogi biztosítás mellett gyümölcsöztesse.

Miről közpénztárnok s a m.-telkii ev. ref. egyház végzésileg értesítettnek.

43-ik szám. A fugyi-vásárhelyi egyháztanács kérvénye közpénztári kamatadósságának leengedése iránt

A kérvény kiadatik közpénztárnoknak, hogy jelentésével annak, mennyi az elengedni kért kamat-követelés, adjon arra véleményes jelenté-t.

Miről közpénztárnok végzésileg értesítettik.

44-ik szám. Szemes László szent-jánosi lelkész az iránt kérelmez, hogy a gyámoldának néhai Varga István ellen támasztott követelésé ne a jóhiszemű kezeseken vétessék be, hanem özvegyének gyámilletményéből apródokként vonassék le. — Előadja, hogy ez iránti kérvénye az 1884. évi ápril 9-én tartott egyházmegyei közgyűlésen szavazattöbbséggel vettettet ugyan el, úgy de a pár szótöbbséget a szavazatra illetéktelen és jogosulatlan egyének adták. Kéri végül, hogy ha jelen kérelme is az elsőnek sorsára jutna, a fent levő követelésből legalább 50 frt háramlitassék át kezes társa Hegedüs Ferenczre.

Folyamodó kérelmével — miután az indokul felhozott azon körülmény, mintha az 1884. ápril 9-én tartott egyházmegyei közgyűlés 12. számú határozata meghozatalánál jogosulatlanok szavaztak volna, minden alapot nélkülöző állítás — egyhangulag és véglegesen elutasítottik.

Miről Szemes László lelkész végzésileg értesítettik.

45-ik szám. Olvastatik a bihari ev. ref. egyetemes lelkész-értekezlet Nagyváradon 1886. évi ápril 13-án tartott gyűlése jegyzőkönyvének 3. szám alattkelt végzése, melynél fogva fölkéri az egyházmegyét, hogy a konventi képviselőknek az egyes presbyteriumok által eszközöndő választását — melyet az értekezlet magáévá tett — a maga részéről is pártolja.

Egyházmegyénk magáévá tevén a bihari ev. ref. egyetemes lelkész-értekezletnek szóban levő megállapodását, ily értelemben az egyházkerületi közgyűléshez fölterjesztést tesz.

Miről esperest a további intézkedés megtétele céljából végzésileg értesítettik.

46-ik szám. Szemes László szent-jánosi lelkész az esperes által hozzá azon célból juttatott egyházkerületi és egyházmegyei jegyzőkönyveket, hogy azokból kivonatos előterjesztéseket készítsen, többrendbeli előterjesztése kapcsán bemutatja, minek folytán következők határozatnak :

1) Az illeték egyenérték kivetése és beszedése körül felmerülhető visszaélések megszüntetése céljából, illetőleg tudomásban tartás végett az egyházmegyei közgyűlés czélszerűnek látja e helyen közölni az illeték egyenérték-adó-ügyet tárgyazó törvény vonatkozó szakaszait, melyek is következőleg hangzanak :

22 §. b) Illeték-egyenérték fejében *évi tartozásként* minden javadalmak, — és alapítványokra, valamint egyházi és világi községekre az ingatlan vagyon értéke után $\frac{4}{10}$ százalék és a vagyon állagához tartozó ingó javak tiszta értékétől $\frac{2}{10}$ százalék rovatik ki.

23 §. Az ingatlan vagyon értékéül a földadó czimén fizetett államadónak *százszoros összege* — a földtehermentesítési járulékokat ide nem számítva — a házbér alá tartozó épületeknek, az államadónak a földtehermentesítési járulékokkal együtt véve 60-szoros összege veendő.

A házosztály alá tartozó épületek, valamint az ingó vagyon értéke a fél bevallása, vagy szükség esetén hivatalos nyomozás alapján határozatlik meg.

24 §. Illeték-egyenérték alól *mentesek* :

a) mindazon ingatlanok, melyek föld-, és házadónak alá vetve nincsenek ;

d) a szentegyházak s isteni tiszteletre szánt ingóságok ;

e) az oktatási, jótékonysági és kegyeleti czélokra rendelt alapítványok ingóságai s ily czélokra fennálló intézetek és egyletek ingó javai ;

f) a 22-§ban említett javadalmak azon bérlei, illetőleg élvezői, kiknek évi tiszta jövedelmök 400 frtot meg nem halad stb.“

Egyébiránt figyelmeztetnek az egyház-községek, hogy minden újabb adásvételi ügyleteiket, nehogy a törvény nem ismerése miatt bármi részben is károsodhatásnak tegyék ki magukat, az egyházi ügyész közbejöttével intézzenek el.

2) Miután a vadházasságok száma ezen egyházmegyében is megdöbbenő mérvet kezd öltetni, mely szomorú körülmény oka leginkább abban keresendő, hogy a kir. tábla az elválási perekben házassági szabványainkat kellő figyelemre nem méltatja : ennél fogva egyházmegyénk javaslatba hozza az egyházkerületi közgyűlés előtt, hogy illetékes helyen ezen baj orvoslása iránt tegye meg a szükséges lépéseket, kimondván, hogy azon esetben ha ez irányu fölterjesztése eredményre nem vezetne, kénytelen lenne — mint ez az erdélyi részben van — egyházi biróságait felállítani.

3) A szalontai egyházmegye 1885 márcziusi közgyűlése 29. sz. a. kelt határozatát — mely a gondnoki számadásokra vonatkozik — mint esetleg igen használhatót s utbaigazítót, ajánlja az egyházmegye a gondnokok figyelmébe.

4) Végül azon indítvány, hogy a levéltárainkban észlelt rendetlenségek megszüntetése mi módon lenne eszközözlendő, kiadatik intézkedés végett esperesnek.

Miről esperes végzésileg értesítettik.

47-ik szám. Kecskeméti Lajos lessi ev. ref. lelkész utasítást kérván az iránt, hogy a leány-egyházak közalapu tarto.

zásai miképen lesznek behajthatók, azon véleményének ad kifejezést, miként az egyházmegyei gyűlés, évenként az állami segélyből bizonyos összeget szavazzon meg az említett célra.

Tekintettel egyfelől arra, hogy az állami segély rendeltetési céljától egyáltalában el nem vonható, de különben is a leány-egyházakban lakó egyház tagok közalapi tartozásai a behajtással járó költségekkel arányban nem álló csekély összeget tesznek; tekintettel más felől arra, hogy a zsinati törvények 5. §-a értelmében az országos közalap javára kivetett adóknak s felajánlott évi járulékoknak behajtása végett az államhatalom segélye igénybe vehető: annál fogva kérelmező lelkész utasíttatik, hogy a leány-egyházakbeli közalapi tartozásoknak minden költség nélkül behajtása céljából az illető községi előjáróságot keresse meg, és sikertelenség esetén az espereshez tegyen jelentést.

Mely határozat Kecskeméti Lajos lessi ev. ref. lelkésszel közöltetni rendeltetik.

48-ik szám. Olvastatott Szathmáry Sámuel, Zsiri Sándor, Nagy Sándor, Szebeni Mihály, Szebeni Lajos, Egyedi József, Lucskai Bálint, Szebeni József, Molnár Péter, Szebeni Dániel és Kiss Dániel h. k. száldobági lakosok folyamodványa, melyben az iránt emelnek panaszt, hogy az urbéri rendezés alkalmából az egyház részére adott 20 hold föld és az iskola részére adott 10 hold föld a közös-legelőből megkérdezésük nélkül kiszakíttatott, és a lelkész, illetve tanító által elfoglaltatott a nélkül, hogy velők, az e tekintetben netalán hozott egyházmegyei, vagy polgári bírósági határozat közöltetett volna.

Kapcsolatosan előterjesztetett Bokros Benedek h. k. száldobági ev. ref. lelkésznek ezen panaszra adott felvilágosító nyilatkozata.

Tekintetbe véve, miszerint az egyházmegye 1885. évi aug. hó 5-ik és következő napjain tartott ülésében 114 sz. a. hozott határozatával ezen ügy befejezést nyert az által, hogy a helyszínére kiküldött küldöttség jelentésének elfogadásával a közlegelőből kiszakított kérdéses föld-

területek, a lelkész, illetve tanító rendelkezésére bocsáttattak, és ezen egyházmegye tagjainak tudomása szerint már a lelkész a részére kijelölt földterületen saját költségén, nagy szorgalommal irtásokat eszközölt; tekintetbe véve továbbá, miszerint panaszkodók azon semmivel sem bizonyított állítása mintha az említett egyházmegyei végzés meg nem hirdettetett volna, — határozottan megczáfoltatik a jelentő lelkész felvilágosító nyilatkozatával: mind ezen indokoknál fogva folyamodók alaptalan kérelmükkel elutasíttatnak.

Mely határozat Szathmáry Sámuel h. k. szaldobágyi lakossal panaszkodó társai nevében is; továbbá Bokros Benedek ev. ref. lelkésszel közöltetni rendeltetik.

49-ik szám. Tárgyaltatott Boor Károly pósalakai ev. ref. tanító kérvénye, melyben a Pósalaka község határában kaszálóval biró Sorbán János örvendi, továbbá Debreczeni Mihály és Lukács János m.-teikii lakosokat a tanítói bér levélben megállapított széna-illetmények kiszolgáltatására, illetve értékének megfizetésére kéri köteleztetni.

Miután az egyházi törvények 231. §-ából kifolyólag jelen kérvény elbírálásánál a helyi gyakorlat és az egyháztagi minőség irányadó, annál fogva mielőtt érdemleges határozat hozatnék, a kérvény vissza-várólagos kiadása mellett, a pósalakai ref. egyházközség utasíttatik, hogy 15 nap alatt teendő részletes jelentésében mutassa ki, illetve igazolja egy felől: hogy Sorbán János örvendi — nem különben Debreczeni Mihály és Lukács János m.-telkii lakosok egyházi tagok-e? másfelől, hogy a kérdéses földtől eddig fizették-e a széna-váltságot.

Miről a pósalaki ref. egyház-község; továbbá folyamodó Boor Károly pósalakai ref. tanító végzésileg értesíttetnek.

50-ik szám. Előterjesztetik Fazekas Lajos csatári ref. leánytanító folyamodványa, melyben a nváradi l. sz. püspökségi uradalom által adományozott földek után járó adófizetés alól magát felmentetni kéri.

Miután a csatári ref. leánytanítói javadalomról 1876. évi szeptember 1-én kiállított s folyamodó által eredetben bemutatott díjlevél 8-ik pontja értelmében a földek után járó adókat az egyház köteles fizetni: annálfogva a kérelem teljesítése mellett az egyházmegye a csatári ref. egyház-községet ezennel utasítja, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelőleg a leány-tanítói földek után járó adókat továbbra is az egyház pénztárából fizesse.

Mely határozat a csatári ref. egyház községgel, továbbá a bemutatott eredeti díjlevél visszaadása mellett Fazekas Lajos csatári ref. leánytanítóval közölni rendeltetik.

51-ik szám. Olvastatott a kisjenői ev. ref. egyház kérvénye, melyben Aranyi Lázár volt kisjenői, jelenleg p.-újlaki vegyes iskolai tanítót 10 frt 82 kr állami adóhátralékának kifizetésére kéri utasíttatni.

Miután az állami adók behajtása nem az egyházi, hanem a polgári hatóságok jogköréhez tartozik: jelen kérvény mellékével együtt oly utasítással határoztatik visszaadni a kisjenői ref. egyházközségnek, hogy a szóban forgó állami adók behajtása céljából az illető politikai községi előljáróságot keresse meg.

52-ik szám. Előterjesztetik a kis-jenői ev. ref. egyház folyamodványa, melyben 120 frt kötvényes tartozásának és 60 frt adóhátrányának törlesztése céljából az országos közalaphól egyszer s mindenkorra 150 frt segélyt kér.

Ezen kérvény mellékeivel együtt szabályszerű felszerelés és annak utána a hasontárgyu kérvényekkel kapcsolatos előterjesztés végett Szabó Károly esperesnek kiadatni határoztatik.

53-ik szám. Beöthy Ándor, mint a biharmegyei népnevelési egyesületnek elnöke a f. évi márczius hó 17-én 82. sz. a. kelt átiratában felkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy K. Nagy Sándor „Bihar-Vármegye földrajza“ című művének terjesztését eszközölje.

Miután a szóban forgó munkára vonatkozó előfizetési felhívás ezen egyházmegye kebelébe tartozó minden egyház-községnek megküldetett és a lelkészek a mű fontosságához mért buzgalommal jártak el az előfizetések gyűjtésében: jelen megkeresés tudomásul vétetett.

54. szám. Boros Sándor fugyii ev. ref. lelkész az egyházmegye 107/1885 számú végzése folytán bemutatja az egyháztanács azon határozatát, mely szerint Nagy Sándor nyugalomban élő lelkészre azon indokból vettetett egyházi adó, mivel közgyámi hivatal viselése által lelkészi jellegét elvesztette.

Kapcsolatosan Kun Béla ref lelkész és volt egyházmegyei levéltárnok jelenti, hogy miután Nagy Sándor nyugalomba vonulásának évét vele többszöri felszólítás daczára sem tudatta, a levéltári adatok alapján pedig ezen körülményt ki nem puhatolhatta: az egyházmegye fent érintett határozatának eleget nem tehet

Csák Máté ujonnan megválasztott egyházmegyei levéltárnok az összes iratok kiadása mellett megbizatni határoztatik, hogy az egyházmegyei levéltári és szükség esetén a fugyii ref. egyháztól beszerzendő adatok alapján Nagy Sándor nyugalomba lépésének, — vagy lelkészi állomásáról történt lemondásának körülményeit az egyházmegye 107/1885. számú határozatához képest puhatolja ki, és e tárgyban részletes jelentését az összes iratok kapcsán a legközelebbi egyházmegyei közgyűléshez terjessze be.

Mely határozat Csák Máté egyházmegyei levéltárnokkal közöltetni rendeltetik.

55. szám. A darvasi ev. ref. egyháztanács az egyházmegye 103./1885. sz. végzése folytán beterjeszti a darvasi takarékmagtár módosított alapszabályait.

Mielőtt az egyházmegyei közgyűlés a bemutatott alapszabályok érdemleges elbirálásába becsátkoznék: azokat Kocsis József gyámpénztárnok és Hegyesi Márton egyházmegyei tanácsbíróból álló küldöttségnek újból kiadatni határozza a célból, hogy azok átvizsgálása után a legkö-

zelebbi egyházmegyei közgyűlésre tegyenek véleményes jelentést arról: vajjon azok az egyházmegye 103/1885 szám határozatában foglalt észrevételekhez képest vannak-e átdolgozva s megerősíthetők-e?

Mely határozat az alapszabályok kiadása mellett Kocsis József kis-szántói ref. lelkész, — és lelkész-gyámoldai pénztárnokkal; továbbá Hegyesi Márton egyházmegyei tanácsbíróval közölni rendeltetik.

56. szám. Előterjesztetik a bihari ref. egyház és dr. Szlávay Olivér — mint a biharmegyei helyi érdekű vasutak kisajátítási jogbiztosa között 1886. évi február 24-én létrejött kisajátítási szerződés, — mely szerint az említett vasutépítési vállalat részére a bihari 207. sz. tjkvben 668. h. r. sz. alatt foglalt fekvőségből 1031. □ öl terület; továbbá ugyanezen tjkvben 667. h. r. sz. a. foglalt fekvőségből 212. □ öl terület kisajátított.

Miután a vasut-építési vállalat a kisajátított területekért 1600 □ ölével számított katasztrális holdanként osztályozásra való tekintet nélkül 200 frt fizetését kötelezte, amely árt ezen egyházmegyei közgyűlés is az ottani föld értékének megfelelőnek tartja: annál fogva ezen kisajátítási szerződés felsőbb hatóságilag leendő helyben hagyás és megerősítés végett a Főtiszteletű egyházkerületi gyűlésre pártolólág felterjesztetni határoztatik; a felterjesztés eszközzésével Szabó Károly esperes megbizatván.

57. szám. Előterjesztetik a püspökii ref. egyház és dr. Szlávay Olivér, mint a biharmegyei helyi érdekű vasutak kisajátítási jogbiztosa között 1885. évi október hó 1-én létrejött kisajátítási szerződés, mely szerint az említett vasut építési vállalat részére a püspökii 288. sz. tjkvben 801. h. r. sz. alatt foglalt fekvőségből 1 hold és 200 □ öl terület kisajátított.

Miután a vasut-építési vállalat kisajátított területekért 1600 □ ölével számított katasztrális holdanként 200 frt fizetését kötelezte, amely árt ezen egyházmegyei közgyűlés is az ottani föld értéké-

nek megfelelőnek tartja : annálfogva ezen kisajátítási szerződés az egyház érdekében felsőbb hatóságilag leendő helybenhagyás és megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

Miről a felterjesztés eszközzése végett a kisajátítási szerződés kapcsán Szabó Károly esperes végzésileg értesítettik.

58. szám. Előterjesztetik a paptamási ev. ref. egyház és dr. Szlávy Olivér, mint a biharmegyei helyi érdekű vasutak kisajátítási jogbiztosá között létrejött 3. rendű kisajátítási szerződés, melyek szerint az említett vasutépítési vállalat részére 1600 □ ölével számított katastrális holdanként számítva az I-ső osztályu földekért 160 frt ; a II. osztályu földekért 130 frt ; a III. osztályu földekért 110 frt ; a IV. osztályu földekért 80 frt árban a paptamási ev. ref. egyház tulajdonát képező fekvőségek sajátítottak ki u. m:

1) Az 1885. évi augusztus 9-én kötött szerződés szerint a paptamási 121. sz. tjkönyvben 580 h. r. sz. a. foglalt ref. lelkeszi földből 1 hold 800 □ öl terület, melyből II-ik osztály alá esik 1806. □ öl és IV. osztály alá 602. □ öl.

2) az 1886. évi február 19-én kötött szerződés szerint a paptamási 144. sz. tjkvben 582. hr. sz. a. ref. leánytanitói földből 474 □ öl terület, melyből III-ik osztály alá esik 119. □ öl és IV-ik osztály alá 355 □ öl.

3) az 1886. évi február 19-én kötött szerződés szerint a paptamási 145. sz. tjkvben 581. h. r. sz. a. foglalt ref. fitanitói földből 667 □ öl terület, melyből III-ik osztály alá esik 167 □ öl és IV-ik osztály alá 500 □ öl.

Bihar és Püspöki egyház-községeknek a jelen közgyűlés folyama alatt tárgyalt hasonló kisajátítási ügyei szerint a szóbanforgó vasut-építési vállalat katastrális holdanként osztályozásra való tekintet nélkül 200 frt kisajátítási összeg fizetését kötelezte. Miután köztudomás szerint a Paptamási község határán levő földek minőség tekintetében nemcsak megközelítik az előlemlített

két községbeli földeket, hanem még felül is mulják. s így ezen egyházmegyei gyűlés a vasut építési vállalat ajánlatát a paptamási ref. egyházat érdeklőleg kevésnek találván: a bemutatott kisajátítási szerződéseket az egyház érdekében és javára kötött szerződéseknek nem tartja: — annál fogva mielőtt az egyházmegye ezen kisajátítás szerződéseknek helybenhagyás és megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerülethez leendő felterjesztésébe bele bocsátkoznák, oly utasítással határozza ezen szerződéseket a paptamási ref. egyháznak kiadatni, hogy igyekezzék odahatni miként a jobb minőségre való tekintettel a vasut építési vállalatot a paptamási ref. egyházi földekért legalább a bihari és püspökii kisajátított ref. egyházi földekért megajánlott összeget adja meg. Eljárásáról szóló jelentése a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésre bevértván.

Mely határozat a paptamási ref. egyházzal továbbá a Biharmegyei helyi érdekű vasutak kisajátítási jogbiztosa dr. Szilágyi Olivér urral közölni rendeltetik.

59. szám. Elnökség felhívja a közgyűlést a főtiszteletű egyházkerület folyó évi május 3-án s következő napjain tartandó közgyűlésre képviselők küldése iránt.

A bihari ev. ref. egyházmegye képviselőivel Oláh József egyházi és Kiss Elek világtanács bírák ezennel megbizatnak s erről jegyzőkönyvileg értesittetnek; felhatalmaztatván az elnökség, hogy a nevezettek helyett netaláni akadályoztatásuk esetében más tisztviselőket bizzanak meg.

60-ik szám. Előterjesztetik Boros Sándor fugyi ev. ref. lelkész jelentése, mely mellett az egyház részére tőkepénz és takaréknagytári tartozásban lévő egyének névjegyzékeit betérjeszti.

A betérjesztett kimutatások oly utasítással határozatnak Boros Sándor fugyi ref. lelkésznek visszaadatni, hogy az azokban kitüntetett tarto-

zások behajtása céljából közvetlenül az egyházmegyei ügyészhez forduljon.

61-ik szám. Elnöklő esperes felhívja a közgyűlést, az egyházmegye jelen gyűlése jegyzőkönyvének hitelesítése végett bizottság kiküldése iránt.

A hitelesítés eszközzésével Szabó Károly esperes, Ritoók Zsigmond gondnok, továbbá Kiss Elek és Hegyessy Márton tanácsbírák, Dombi Lajos lelkész s előterjesztő jegyzők ezennel megbizatnak.

